II. évfolyam. *Pápa, 1880. november 13.* *82. szám.*

MAGYAR VIDÉK.

Előfizetési feltételek:
Egy évre . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . 1 frt.
Egy szám ára . . . 10 kr.
A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésében van, hová az előfizetések küldendők, s minden egyéb küldemény is csak oda czimezendő.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ
ÉS
TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Hirdetések
négyzet centimeternyi tér szerint számittatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimeterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.
Nyilt tér petitsoronként 10 krral számittatik.

A népszámlálás.

Napjainkban mindinkább sürgetőbben-sürgetőbben lép előtérbe a statistika. A számok kezdik jogukat gyakorolni, gyakorolni kérlelhetlenül, irgalom nélkül. Kimutatás kell ma mindenütt, mindenben, ha azt akarjuk megtudni, hogy egyik-másik dologgal hányadán vagyunk. A lelkiismeretes számokban mutatkozó eredmény az igazi eredmény ma, a többi semmi, figyelemre alig méltó.

A fejlődés és müveltség terén jóval meghaladott bennünket magyarokat a külföld és igy a statistika terén is tul vagyunk általa szárnyalva, de dicséretes nálunk is a törekvés, *hogy* nyomukban vagyunk és történetünk utánuk. *Hogy* ebben is, mint mindenben, ugrottunk és kevésbbé vettük figyelembe a természetes egymásutánt, más szóval, hogy a statistikára nem készitettük el eléggé a nemzetet, ez már nekünk magyaroknak velünk született gyengénk és igy nincs mit csodálkoznunk, ha népünk az idegenkedés bizonyos nemével viseltetik minden számkimutatás iránt legyen az családja tagjai-, házi vagy igavonó barmai-, vagy terményeiről.

A népszámlálásnál ezen idegenkedés nincs semmi alapja. Nagyonis érdekünkben van épnekünk magyaroknak megtudni, hányan vagyunk. Egy félreismerhetetlenül küzdelmes jövő vár *Europa* nemzetire, amely küzdelemben a pangermanismus, a panslavismus és a panromanismus fog az elsőbbségért egymással viaskodni. E küzdelem hullámai érinteni fogják hazánkat is, mely mind a háromnak birja kebelében zajongó elemeit, amelyek többé kevésbbé érvényesiteni is fogják hol itt, hol amott nemzetiségi és faji törekvéseiket. Hogy e világtusában megállhatjuk-e helyünket, vagy lesepertetünk a küzdőtérről, az a népek sorsát intéző gondviselés titka.

Hogy e küzdelem készületlenül ne találjon bennünket, szükséges, hogy számot vessünk magunkkal és számba vegyük mennél többször, hogy tulajdonkép hányan is vagyunk. Ezt eszközli a jövő 1881-ik év január 1-je és 10-dike közt lefolyó népszámlálás.

Népünk közt nagyon el van terjedve azon téves felfogás, hogy minden statistikai kimutatás csak azért kivántatik be, hogy az adó emeltessék. E felfogást meg kell semmisiteni. A statistika ma ép oly tudomány, mint bármely más ága az emberi tudásnak. Valamint ezen tudományágak fejlődnek és gyarapodnak, akár emelkedik az adó, akár nem; ép ugy halad és fog haladni a statistikai tudomány is akár gazdagabbak, akár szegényebbek leszünk mert a statistikának örökmindig az volt és az is lesz a feladata, hogy megmutassa, hányan vagyunk, akár puliszkával élünk, akár fáczánczombbal; hogy megmutassa, mennyink van, akár egy maroknyi volt a termelésünk, akár annyi, hogy számát sem győzzük.

Ily szempotból kell a jövő évi népszámlálást is felfogni és ezért szólitjuk mi fel megyénk községeinek elöljáróit, magyarázzák meg a népnek, hogy ne viseltessék ellenszenvvel e számlálás iránt, hanem inkább legyen annak hasznos, sőt szükséges voltáról meggyőződve. Azok, akik a számlálást eszközlik, járjanak el kötelességük teljesitésében lelkiismeretes buzgóság és pontossággal, azok pedig, akik a bevallást teszik, ellenszenv- vagy félelemből ne titkoljanak el semmi oly adatot, amely hivatva lesz nemzetünket ugy magunk, mint a külföld előtt bármi tekintetben emelni, hanem inkább magyarhoz illő nyiltszivüséggel valljanak be mindent ugy, amint van. Ha tévesek lesznek az összeirás adatai, minmagunkban ártottunk, mert megnehezitettük saját helyzetünknek helyes megismerését és ez által lehetetlenné tettük annak javitását, ez pedig bün lenne minmagunk, saját nemzetünk iránt. „V—m.“

Tanfelügyeletünk.

I.

E lapok már ismételten foglalkoztak az elemi tanfelügyelet kérdésével, foglalkoztak és foglalkoznak vele, mert mi e kérdést inkább társadalmi, mint szorosan véve tanügyi kérdésnek tartjuk, mely iránt nemcsak a tanügygyel foglalkozók, hanem általán véve mindenki, a ki a tanügy, a közigazgatás stb. terén előforduló mozgalmak iránt érdeklődik, figyelemmel kell, hogy viseltessék. Hiszen maga a tanfelügyelői hivatal is olyan „Mittelding“-féle erőltetett egyetértés, mely az enyémhez csak annyiban hasonlit, hogy ez is, az is „kelet“-nek örvend. (Ha Börzeviczy ezt a szójátékot olvasná, azt mondaná, hogy: „Mbah! Alles macht Wortspiele!“) De azt az egyetértést sem értem, melylyel a fővárosi sajtó és a főváros magyar érzelmü polgárai az arczátlanul tolakodó, német szinészetet kiküszöbölték, mert mig az én egyetésemnél a dicsőség pénzbe és sok pénzbe kerül eddig amannak az egyetértésnek a dicsősége nagyon olcsó volt.

Mint nemzetközi forgalom ritkán található, mint a hazai sajtó elsőrendü képviselője azonban mindenütt ott, ahol magyar ember van.

Erről az „Egyetértés“-ről akarok szóllani.

Le akarom irni azt az óriási gépezetet, mely azt az óriási terjedelmü lapot oly praeczizióval és oly kitünő, a legkisebb részletekre kiterjedő szakavatottsággal készíti. El akarom vezetni a szives olvasót az „Egyetértés“ műhelyébe és fel akarom előtte fedezni a hirlapirodalomnak sok esetben féltékenyen őrzött titkait.

A századik ember sem tudja, hogy annak a lapnak az összeállitása, mely néki oly kellemes órákat, időtöltést szerez, mely megismerteti vele a világ folyását, tudomására hozza az érdekes napi eseményeket, mely irányt ad egy párt politikájának, befolyással van a haza sorsára, melyben feltalálhatja m i n d e n k i a maga olvasmányát, azt ami ő t érdekli, mely oktat, tanit, buzdit, sujt ha szükséges, melyben a politikus ép úgy megtalálja a maga olvasmányát, mint az iparos, a kereskedő, a szépész, a bankár, a földmüves, az iró, a müvész, az aristokrata, a közönséges egyszerü polgár, a tanférfiu, a mérnök, az ügyvéd, az orvos, a gyáros, sőt még a divathölgy is, hogy annak a lapnak az összeállitása oly kitünően szervezett gépet igényel, hogy sokoldalusága mellett megbizható, sőt minden tekintetben irányadó is legyen.

Tárcza:

Èva lánya.

Csak egy csókot! — — Úgy epedett.
De én nem hajoltam rája.
Mit tehettem? Nem lehetett.
Mondják: lányok évafája
A szerelem; gyümölcs rajta
Csókban terem; és ha egyszer
Valaki azt leszakasztja — —
Megbánja majd százezerszer.
Milyen szomoruan ment el — — —
Azt mondta, hogy nem szeretem.
A szeme tele volt könnyel, —
Szivem fájt is, hogy elnéztem.
Pedig azt is mondják édes
Mikor két ajk összeforrad.
Mi is lehet abban vétkes
Ha lány legénynek csókot ad?...

* * *

A fénylő holdsugár ime
Fák lombjain át át rezeg;
A csillagok ezer szeme
Földünkre le le nézeget.
Kaszás csillag ott az égen
Gönczöl rúdja el van törve....
Kálmán tegnap itt volt régen
Alighogy a hold feljöve.
Ma meg hol késhet ily sokat;
Ő szokott várakozni rám....
Talán bizony a csók miatt?...
Csak jönne, kamattal adnám!
Nem jön, nem jön... Istenemre
Hogyha tudtam volna tegnap,
Nem adtam volna senkire
Őt sem kérdeztem vón': adjak?
Adtam volna akárhányat
Kérés nélkül... Ah! de ő jön;
Kap is tőlem tizet... százat!
Èdes Kálmán gyorsan jőjjön;
Szép is, hogy várat magára!
Kedves Minka megbocsásson —
Menjen; haragszom csókjára
Van-e, a ki ilyet lásson?
Csókot kér tőlem, csak egyet...
Hogy nem kopott duzzog érte.
No várjon, ma sem kap többet
Mint tegnap kért; jól megértse.
Csattan a csók; ah! de nem egy!...
A szerelmes hold is nézi, —
Minek olvasnánk mi is meg.
Éjfél lesz, míg a pár végzi.

* * *

Jaj nekem, jaj! de jól mondták,
Hogy a csók, ha leszakasztják
A szerelemfárul egyszer:
Megbánjuk majd százezerszer.

Szép Lajos.

Az „Egyetértés“ műhelye.

Irta: Vende Soma.

Nem azt az egyetértést gondolom, mely a hatalmak közt a dulcignói flottatüntetés ügyében uralkodik, mert az csak olyan mondva csinált;

melyet hol közigazgatási, hol pedig állami kormány közegnek néznek, s a mely a társadalommal sokkal is inkább és gyakrabban érintkezésbe jön, mintsem hogy annak fény- és árnyoldalai a tanügyi laicusnak is figyelmét kikerülhetnék. Különösen pedig azon eljárás, melylyel eme állás be szokott töltetni, eredményezte azt, hogy a sajtó egy közigazgatási közeggel se foglalkozik oly gyakran, oly behatóan s mondhatjuk egyszersmind oly piquansan, mint a tanfelügyelőséggel, s nem csodálkozhatunk, ha Csiky Gergely „Prolletárok" czimü szinmüvében a szereplők egyik előkelő sarja azt mondja magáról: „Ti engem ostobának hisztek; állitjátok, hogy semmihez se értek: a tanfelügyelőséghez csak értek!"

Mely irónia fekszik ezen néhány szóban! S ez a keserü, metsző irónia még keserübbé, metszőbbé válik azáltal, hogy elvitázhatatlan alapja van! Csiky csak az igazat mondatja el szinmüve egyik szereplőjével. Mert 1868-tól fogva egészen a legujabb szathmári kinevezésig annyi botrány követtetett el a tanfelügyelői állomások betöltésével, hogy azt se tudjuk, vajjon mit bámuljunk inkább, vajjon azt a vas consequentiát-e, melylyel az intéző körök a törvény világos parancsolatát kijátszszák, avagy pedig az azokat ellenőrző testületnek végtelen türelmét, melylyel egyesek, testületek és a sajtó felszólalása, a külföld gunykacagása daczára a viszás állapotokat nézi.

Igaz, hogy báró Eötvös nem teremtette meg a tanfelügyelői állást kiérdemesült tanférfiak palladiumának, de azt nem mondta sehol, hogy az ilyen egyének elvből ki legyenek zárva, s inkább holmi obscurus, más téren boldogulni nem tudó atyafiak neveztessenek ki; mert azt nem akarta, nem akarhatta, hogy a tanitók oly felügyelet alatt álljanak, melyre csak gondolva is, a harag és a szégyen pirja futja el arczukat; nem akarhatta báró Eötvös azt, hogy oly tanfelügyelők is legyenek az országban, kik az általános miveltség, a megkivánt ismeretek oly alanti niveauján állanak, hogy magukat hivatottabb kartársaiknak szégyenelni kelljen érettök. Hogy többet ne emlitsek, hát pld. csak B. G. volt fővárosi tanfelügyelőt hozom fel, kinek viselt dolgairól a sajtó oly tüzetesen emlékezett meg, hogy azt hittük, miszerint czentul óvatosabban fognak eljárni e kinevezéseknél. De csalatkoztunk; mutatja ezt a szathmári botrány, mutatja ezt azon körülmény, hogy Kovács Béla ő nagysága Szathmárban mint tanfelügyelő él és uralkodik, s fittyet hány annak az állitólagos hatalomnak, melynek neve: közvélemény. De hiszen nem is őt lehet hibáztatni, hogy a neki dobott zsiros konczot felkapta, hisz ő nem tehet róla, hogy azt épen neki dobták s nem annak, a kinek a törvény szánta!

Azonban a dolog azért még nincsen bevégezve, a java még csak következni fog. Az ujságirók jól tudják, hogy miként vélekednek a nagy urak a sajtó nyilatkozatairól. „Erre semmit se adunk," ez az ő szavuk járása. Majd adni fognak másra, mert erősen hisszük, hogy a kehely immár csordultig telt meg.

A t. szerkesztőség engedelmével e kérdéssel b. lapjában még többször fogok foglalkozni.*)

Budapest, nov. 10. 1880.

Sz. J.

*) Szivesen látjuk.

A növényekről.

I.

A haldokló természet ezen kedves gyermekeiről akarok néhány szóval megemlékezni.

Ha ezt kérdezzük: mi az állat? Akkor a felelet: Az állat élő s önkényes mozgással biró lény. Hát a növény: A növény szintén élő, de önkényes mozgás nélküli lény, azaz a növény azon helyét, melyen nő, meg nem változtathatja, ott születik, ott él, s ott hal el, ha az ember vagy állat át nem teszi. De még más különbség is létezik állat- és növény között; az állat t. i. érez, érzi a külső behatások kellemes vagy kellemetlen voltát, s a szerint azokat vagy kiterjeszteni vagy pedig eltávolitani igyekezik. A növény azt nem teszi, nem teheti. Összemarczongolhatjuk a fa kérgét, a bokor ágait, a rózsabokor virágait — ezek nem érzik ezt, fájdalom hangját nem hallatják, ellentállani nem képesek, de nem is hajlandók, mert hiszen nem éreznek.

A növények tehát oly termények, melyek nem birnak mozgási s érzési szerveket, de birnak olyanokat, melyek a táplálást s a nemzést és szaporitást eszközlik.

A növény fogalmával általánosan egy fa vagy fü fogalma köttetik össze. Van a növénynek közönségesen gyökere, törzse és ága, levele virága s végtére gyümölcse s magva. Ezt mindenki ismeri, s a ki csak valamivel közelebbről megnézett p. o. egy rózsát, azt láthatta, hogy ennek virága ismét több, különféle kisebb részből van összetéve. Ha ezen részeket, t. i. gyökeret, törzset, levelet stb. még kisebb részekre szétbontjuk, s a szétbontást a legkisebb részletekig folytatjuk, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy oly részek keletkeznek, melyek már többé el nem oszthatók. Ezen részeket a növény elemeinek mondjuk.

De az egyszerü elemek, mint kutatásunk, bontásunk utolsó eredménye, korántsem nem összetetteknek tarthatók, mert lelkünk nem tud magának testet részek nélkül képzelni.

De azon határnál meg kell állanunk, melyen túl érzékeink, habár a tudomány és müvészet legerősebb segédeszközeivel támogattatnak, semmi tisztát nem vesznek észre, s a hol a feltételek tere kezdődik. Ezen határ a górcső tökéletesitésével mindinkább tágul.

Ha a górcső segitségével a növény valamely részét vizsgáljuk, azt fogjuk látni, hogy ez számtalan sok, vékony falakkal körülvett üregekből áll. Ezen üregecskék sejteknek neveztetnek. Ha a sejtek egymáshoz nem szoritattnak, s egész felületükön egyaránt fejlődnek, anélkül, hogy ebben akadályoztatnának, akkor felületük görbe s golyó gömbölyü vagy tojásdad. Ha pedig fejlődésükben egymáshoz szoritattnak, akkor falaik több egyenes sikat képezvén, szegletes testalakját vesznek fel, mely némileg hasonló, a méhkasban lévő mézsejtekkel. A legközönségesebb alakok a hexaeder, prioma, dodekaeder.

Én a sejteket üregecskéknek neveztem, de ezek korántsem üresek. Vannak sejtek, melyekben semmi sem látható még a legerősebb górcsővel sem, de ha viz alá tesszük, apró hólyagocskák szállnak ki belőlök, a mi egy gáznemü test jelenlétére utal. Más sejtek nedvet, kocsonya alaku vagy épen szilárd testet tartalmaznak.

A növény eleinte nem egyéb mint sejt, mely termékenyitő anyagot tartalmaz. Vannak növények, melyek ezen egyszerü állapotban egész életükön át megmaradnak; de mindnyájan avval kezdődnek, azok is, melyek a növényi szervezet legmagasabb fokát elérik.

Minden szerves termény első léte az, hogy azon lénynek, mely vele hasonló, egy részét képezze, melyben fejlődik, s mely neki a tulajdonképeni létét megadja. Ezen első sejt embryo név alatt ismeretes.

Ha ezen alapsejtet vagy embryot tartalmazó mag az anyanövénytől elvált, vagy jobban s érthetőbben mondva, ha a növényzete leraka tott, akkor ez, ha közelében bizonyos és szükséges feltételeket talál, melyek további s független fejlődésének kedvezők, csirázni kezd, s a növény ervvel életének második szakaszába lépett. (Folyt. köv.)

Tehát tessék belépni. Csak bátran kérem, nagyon barátságos, udvarias emberek ám ezek az urak — addig, ameddig a „pósta" meg nem jön, mert akkor sok a dolog s olyankor csak avval állnak szóba, aki valami „szenzáczionális" hirt hoz, de nem olyan mindennapit mint pl. egy uj az orosz czár ellen intézett, merénylet hirét, mert azt már megszokta a közönség, az már nem uj.

Van szerencsém bemutatni tehát első sorban Csávolszky urat, a gépészt. Az egész, nagy, komplikált szerkezetü gépet ő vezeti ritka ügyességgel és jártassággal. Ő ügyel a gépre, hogy jó járjon, hogy fenn ne akadjon s habár havonként csak egyszer „keni" is a gépet, mégis ha időközben a gép valamely részének olajra van szüksége, megkapja, mert van „olaj" bőviben. Nem is hinné az ember, hogy az az eröteljes férfiu — kit az isten avval a bizonyos kellemes embonpointtal megáldott — oly mozgékony és fürge tud lenni. A szerkesztőségnek öt szobájában csaknem egyszerre van jelen. Pénzkérdés, ha lapjáról, illetve annak tartalmának emeléséről van szó, nála nem létezik. Ő képes néhány tárczaczikkért, ha azokat egy Teleky irja ezer forintot letenni, mint azt a napokban tette.*)

Itt vannak másod sorban Ötvös Károly, Mezey Ernő, Borostyány, és Törs Kálmán vezérczikkezők. Nézzük először Ötvöst. Rendkivüli memóriával bir. Élő „konverzazions-loxikon." Ha adatokra van szüksége valamely ügyben, bármi legyen az, csak Ötvöshöz fordulnak és ő elmondja mintha csak kivül tanulta volna meg. Sokszor megtörtént már, hogy egyszerre irt vezérczikket és irás közben tárczát diktált másnak a tolla alá úgy, hogy vezérczikk és tárcza egyszerre lett kész. Mezey Ernő nevét, ha olvassuk, bizonyos nemét a tiszteletnek érezzük. Mezeyt — mindannak daczára hogy zsidó — minden ember a ki ismeri, szereti és tiszteli, még ellenei is, melyeknek száma vajmi kevés. Müveltsége európai és zamatos, szellemdus irálya közkedveltségü. Borostyány, a beszüntetett „Közvélemény" volt szerkesztője. Ismert nevü publicziszta és kitünő tárczairó egyaránt. Törs Kálmánt a közönség inkább szépirodalmi, mint publicziszta munkálkodása után ismeri. De gyönyörü, ritka alapossággal irt vezérczikkei arról győznek meg bennünket, hogy ő ép oly jeles publicziszta mint szépirodalmár.

Száffer „csinálja" a belpolitikát és a nemzetgazdászatot és ami a fő, amiben, ügyességet és tapintatosságot tekintve, ritkitja párját: ő csinálja a lapot is, amennyiben ő jelen van a lap összeállitásánál és vezeti azt.

Fáy J. Béla vezetia külföldi rovatot. Kitünő angol, franczia és német forditó. Számos jeles szinmüvet — köztük a „Fourchambault család"-ot forditott. Magyarsága oly kifogástalan, hogy irányadónak lehet nevezni. Kitünő szini kritikus, mely minőségben az „Ország-Világ" szini rovatának vezetője.

Kazár Emil a szépirodalmi rovat vezetője. Elismert kapaczitás a szépirodalom terén, kinek neve országszerte ismeretes.

Korda: az „Egyetértés" ujdondásza. És evvel sok van mondva. Ritka tapintat, széles látkör, sokoldalu képzettség szükséges ehhez. A lap rendelkezésére álló ujdonságok óriási halmazából kikeresni, kiválasztani a legalkalmasabbakat, s azoknak a lap szellemének megfelelő alakot adni, önálló megjegyzésekkel kisérni, melyek sokszor kis irányczikkekeet képeznek, s ezt oly sokoldaluságban amint azt a „hirek" rovata megkivánja, nem könnyü dolog. És Korda megfelel mindezeknek.

Gelléri Mór az iparrovat vezetője. Sokkal is ismertebb név mintsem hogy bővebb ismertetésre volna szüksége. Első rendü, kapaczitás az iparügy terén, hol szavát és véleményét mérvadónak tekintik. Több, régebben és ujabban megjelent, ritka szakavatottságról tanuskodó müve, a legnagyobb elismerésre talált és a szépirodalmi és napilapok hasábjaiban időközben megjelenő kellemes, hasznos és szellemdus „gazdasági csevegései" közkedveltségnek örvendenek.

Kende Zsigmond a közgazdasági rovat vezetője. Aki az „Egyetértés" közgazdasági rovatát egyszer figyelemmel végignézi és aki tudja, hogy az „Egyetértés" a közgazdaság terén irányadó, az tudni fogja azt is: mily szakképzettség, jártasság és produktivitás szükséges ily rovat vezetéséhez.

Hoitsy szinte közgazdasági czikkeket ir, de önállókat. Hoitsy neve nem csak az irodalom, hanem a tudomány terén is jó hangzással bir.

Vannak még aztán nevezetesebb munkatársak: Barna, Kálnoky, Sarkady, Komlódy és ezeken kivül három forditó, és három reporter.

A lapnak állandó, rendes levelezője van Párisban, New-Yorkban, Szt.-Pétervárott, Konstantinápolyban és Rómában. Ezek közül különösen kiemelendő Bariche a szellemdus franczia levelező, kinek élénk irályu tárczái annál érdekesebb, ha tudjuk, hogy ő született franczia ki csak két év előtt sajátitotta el nyelvünket és oly kitünő zamatos magyarsággal ir, mintha született magyar volna. Kitünő megfigyelő tehetsége és szellemdus irmodora által élvezetes tárczákat nyujt az „Egyetértés" olvasóinak a párisi életről. Nagy előszeretettel és vonzódással viseltetik hazánk iránt, melynek

*) Gróf Teleky a hires tárczairó az „Egyetértés" részére utazik és pedig Victor Hugóhoz, Dumáshoz, Kossuthoz és Garfbaldihoz. Ez utazásáról fog az „Egyetértésbe" tárczákat irni, melyekért ezer forintot és az utiköltségek megtérítését kapja.

V. S.

Irodalom.

Zeneked velőknek kiváló figyelmet megérdemli a következő előfizetési felhívás. Táborszky és Parsch nemzeti zeneművkereskedők kiadásában (Budapesten, IV. kerület, koronaőrsége 4. sz.) deczember elején megjelenik: 15 Eredeti magyar dal Petőfi Sándor költeményeire. Aggházy Gyula, Baditz Ottó, Ebner Lajos, Feszty Árpád, Greguss Imre, Greguss János, Gyulai László, Jankó János, Kacziany Ödön, Lotz Károly, Munkácsy Mihály, Spányi Béla, Szemlér Mihály, Tolgyessy Artur, Vastagh György eredeti rajzaival ellátva. Énekhangra zongora kisérettel szerző Hubay Jenő. Fametszetek Morelli Gusztávtól. Fényképnyomatok Divald Károly fényképészeti és fénynyomdászati műtermében. A dalok czímei következők: 1) Kereszt uton állok. 2) Zárjátok be már azt a kapornyát. 3) Ereszkedik le a felhő. 4) Sikos a hó szalad a szán. 5) Temetésre szól az ének. 6) Kél a hold az est lovagja. 7) Boldogtalan voltam. 8) Paripámnak az ő szine fakó. 9) Mi folyt ott a mezőn. 10) Gyere lovam hadd tegyen fel nyergem. 11) Kis furulyám szomoru fúz ága. 12) Szál a felhő magasan. 13) Nem háboritom-e nyugalmad? 14) Árvalányhaj a süregem bokrétája. 15) Rózsabokor a domboldalon. Használhatóan ily mű még nem jelent meg, sőt bátran állithatjuk, hogy a világirodalom sem tud hasonlót felmutatni s azért hisszük, hogy általános feltünést fog kelteni. E mű hármas becscsel bir: nagy költőnk Petőfi legszebb költeményei vannak zenésitve; a költeményekhez hazánk legkitünőbb festő művészei eredeti rajzokat késztettek; a dalokat egy a magyar zenéért lelkesülő szellemdus ifju zeneszerző irta, ki ma már külföldön is megállapitá hirnevét; benn a hazában pedig hangversenyei, szerzeményei és különösen a legujabb népszinműhöz irott és rendkivüli tetszést aratott magyaros zenéje által osztatlan elismerést szerzett nevének. Ezen dalok egy kötetben, diszes kiállitásban fognak kiadásunkban megjelenni, és hogy elterjedésüket lehető könnyüséggel előmozditsuk az előfizetési árt példányonkint csak 4 frtban állapitjuk meg. Bolti ára magasabb lesz, Gyüjtőknek 10 példány után 1 tiszteletpéldánynyal szolgálunk. Az előfizetési összeg beküldésére legczélszerübb a pósta-utalványok használata. Ezen diszmü karácsonyi és ujévi ajándékul is igen alkalmas. A szerző, Hubay Jenő, sokkal ismeretesebb előttünk, papaiak előtt, mintsem, hogy e mű további ajánlatunkra szoruljon. A tisztelt müértő közönségnek tömeges pártfogását kérik. Budapest, 1880. november hóban. Táborszky és Parsch, nemzeti zenemű-kereskedők.

A „Képes családi lapok" 6-ik számának tartalma: Az igéret. Elbeszélés, irta Vértesi Arnold. A rút király, Bogdánfy Lajos költeménye. A lagunák városa, Uti emlék, dr. Prém Józseftől. A kék harisnya, dr. Bonda Bernát, elbeszélés, irta Mathézer Márton. Dalok, dr. Imrik Pétertől, Kölcsönös megkepetés, A félelmes ellenség, Csillaghullás. Rajz a Balaton mellékéről. Toldy Ferencz siremléke. Hazai emlékek, A dézsi templom. Kenyérmezei emlék, Kis-sebesi várromok. Az időjóslásról, Váncza Mihálytól, Gondolatok, Az őserdő, Mit nem tesz a divat! Mozaik: Egyveleg, Aprószágok, Mindenféle Irodalom, Vegyesek, Tudnivalók november havában, Időjárási tapasztalatok, Szerkesztői üzenetek.

Képek: Kölcsönös meglepetés, A félelmes ellenség, Toldy Ferencz siremléke, A dézsi templom, Kenyérmezei emlék, A Kis-sebesi várromok, Az őserdő, Mit nem tesz a divat.

Melléklet. A „Poste restante" cz. amerikai regény 81—96 oldal.

Aborítékon: Heti naptár, Az októberi találnyok megfejtései, a nyertesek és a megfejtők nevei A szerkesztőség postája, Hirdetések.

Kápolnai emlék, czim alatt csinos csárdás zongorára szerző Zettner Aranka — jelent meg Táborszky és Parschnál Budapesten. Ara 60 kr.

Az „Ország-Világ. IV. füzetének tartalma I. Szöveg: Mások ecsiján. (Elbeszélés.) Kvassay Edétől Homér époszai és a homéri kérdés. Szász Károlytól Guillot Arsène. Merimée. Prosperről Helsinforsi élet. Dr. Szinnyei Józseftől Az ősi karszékben. Ki a boldog? (Költemények.) Tóth Lőrinetről Tiszteld a gyereket. Dalok. Vargha Gyulától Kirándulás Tündérországba. K. T. K. Haynau 1848 előtt. Leibich Antaltól Menyasszony. Regény Beöthy Lászlótól Társas élet. Bulyovszky Gyulától Mikor az árva is boldog. (Képpel.) Komócsy Józseftől Üldözött bölényecsorda a Missouriban. Képpel.) Csöndes elmélkedés. (Képpel.) Csárda előtt. (Képpel.) Marosvásárhely és a Teleki könyvtár. (Képpekkel.) A kis gazdaasszony. (Képpel.) Irodalom Zene. (h. j.) Szinház. (h. j. b.) Divat. (Képpel.) Charlottetől Pecsét és czimertár. Dr. Fejérpataki Lászlótól Mikor az árva is boldog. (Spányi B. eredeti rajza után Rautmann fametsző műintézetéből.) Üldözött bölényecsorda a Missouriban. (Rautmann fametsző műintézetéből.) Csöndes elmélkedés. (Mesterházy K. rajza után Rautmann fametsző műintézetéből.) Csárda előtt. (Rautmann fametsző műintézetéből.) Marosvásárhely. (8 képben.) (Nemes Ödön eredeti rajza után Rautmann fametsző műintézetéből.) A Teleki-könyvtár Marosvásárhelyen. (Nemes Ödön eredeti rajza után Rautmann fametsző műintézetéből.) A kis gazdaasszony. (Rautmann fametsző műintézetéből.) A képek gyönyörüek.

Rózsavölgyi és társánál megjelent uj zeneművek. Nyiregyházi emlék eredeti magyar ábránd, zongorára szerző P. Nagy Albert. — Magit-csárdás (az országos tisztviselő egyesület 1881-iki báljára) eredeti csárdás szerző Zadányi Armand, ára 60 kr.

A közönség köréből.

Tek. Steuer József urnak Devecser.

Minden társulatnak főkellére az, hogy törvényes alappal birjon, alapszabályai legyenek, s legyen oly közege is ki igazságszeretetével párosult erélylyel gyakorolja a végrehajtó hatalmat.

Ily kis társulat a mi helybeli izr. hitközségünk is, melynél uraságod már e végrehajtó hatalmat több izben, ugy mint az 1869-ik évben és 1874-től 1876. év végéig, — mint e helybeli izr. hilközség elnöke — birta, — s hogy elnöki tisztének ez időkben igazán megfelelt, annak legerősebb bizonyitéka az. mikép ez év elején az 1880—1883. évekre ismét megválasztva lett.

Mi arról vagyunk meggyőződve, hogy ugy az elmult, mint a jelen s a jövő években is uraságod mint elnök, abbeli feladatának, hogy hitközségünknek ugy anyagi mint szellemi előhaladását a legnagyobb erélylyel előmozditsa, teljesen megfelelt s megfelelni fog — amiért is fogadja a legőszintébb bizalmi nyilatkozatunkat.

Midőn Ön egyháztunkban e tisztes elnöki állást elfoglalta, ugy véljük, hogy nem volt ment egészen azon gondolattól, mikép sok nehézséget leszen, melyekkel megküzdeni kell, — ha most mindazáltal a reménylettnél nagyobbak lettek is az akadályok, s habár személyes ellenségeskedésekkel kell is Önnek mint elnöknek megvinnia, — e küzdelemben és vivásban használja Ön jelen bizalmi nyilatkozatunkat fegyverül, — s győzni fog.

Következnek az aláirások.

Devecser, 1880. november 9.

Vidéki és helyi hirek.

Kedden reggel 7—8 óra között kisebb mérvü földrengés észleltetett, mely azonban semmi kárt nem tett, mint, hogy némely ágyban heverőket megijesztett, ugy hogy első meglepetésükben nem tudtak egyebet tenni, mint — paplanban fogódzani. Így azután tovább is heverhettek a meleg fészekben. —

A „Sopron" irja: „Földrengés. Tegnap reggel fél és háromnegyed 8 óra között földrengés volt városunkban. 2—3 másodperczig tartó rázkódtatást lehetett érezni. Több helyütt az órák megálltak, igy a táviró hivatalban is, és a függő lámpák mozgásba jöttek. Hir szerint a földrengés sokkal erősebb volt N.-Kanizsán, hol az órák az indóházban mind megálltak. Az idő borus, felhős volt, a hőmérő 5 fokot mutatott zerus fölött. Sopronban az utolsó valamivel erősebb földrengés 5 évvel ezelőtt volt."

A zálogkölcsön-üzletek szabályozása tárgyában a kereskedelmi minisztérium törvényjavaslatot fog legközelebb beterjeszteni, melynek előzetes tárgyalása végett f. hó 11-én enquete tartatott a nevezett miniszteriumban. Mint értesülünk leglényegesebb része a czélbavett szabályzásnak az, hogy a törvény felhatalmazást ad a kormánynak kamatláb korlátozására, mi által valahára vége fog vettetni a nyilvánosan és hatósági ellenőrzés mellett üzött legszemérmetlenebb u. n. „Geld- für Alles"-féle fosztogatásoknak. A fővárosi törvényhatóságot a ministeriális enqueten Ráth Károly orsz. képviselő és Viola Imre tanácsnok képviselték. Tudvalevőleg R. K. ur ismételve erélyesen sürgette a képviselőházban a zálogüzletek szabályozását és a kamatmaximum megállapithatását.

Az első hó nálunk Pápán kedden délelőtt ugy tizenegy óra tájban szállt alá kisebb s ritka pelyhellben, de maradása nem volt, mert a sár és az enyhe levegő csakhamar felolvasztották.

Városunkban különösen a gyermekeknél nagyon gyakoriak a torokbajok. Noha nem valami veszélyesek, mégis szolgálatot vélünk tenni a szülőknek, ha azt tanácsoljuk nekik, hogy rajta legyenek, miszerint gyermekeik minden reggel hideg vizben mosdjanak meg, s a mosdást a nyakra és ha csak lehet az egész felső testre kiterjesszék, mert mennél inkább edzett a bőr, annál kevésbé érzékeny a külső levegő ártalmas befolyásai iránt.

A kegyelet nem mindennapi szép jelét tanusitá halottak estején László Vilmosné, a nálunk oly élénk emlékezetben lévő jeles színésznő, ki mint minden évben régtől fogva ugy mostan is hűségesen megküldé a messze távolból Kecskeméttől a maga 2 frtját, egy meleghangu levél kiséretében Czinik János, városkapitány urhoz, hogy az azon felkoszoruzza a kalvariatemetőben fekvő sirját az ő „elfeledhetetlen drága jó anyjának." Ott láttuk a szép koszorut, s szeretettel emlékezünk mi is vissza nemes küldőjére. Bár viszont láthatnánk ismét, s élvezhetnénk gyönyörü játékát. Be jól is esnék az!

A pápai korcsolyázók egylete vasárnap délelőtt tartotta alakuló gyülését. Jelen volt körülbelül 30 tag, köztük két hölgy is. A pénztárnok kivételével a régi tisztviselők megmaradtak e pénztárnoki állásra Tozzer a pályafelügyelőire pedig Dienes Miklós urak választattak meg. Az évi tagdij 3 frtra emeltetett, — s igen félő hogy ez a tagdij emelés hátrányára lesz az egyesületnek.

Székesfehérvárott a jövő évre 38 krnyi pótadó van kivetve minden forint államiadó után. Hogy aztán a polgárság emellett miként boldoguljon, az adóvégrehajtónak legkisebb gondja. Hát Pápán? A tüzoltó-egylet fentartása a pótkrajczárokat szaporitja, de vajjon a fizetés mikéntjéről s honnanjáról gondoskodtak-e?

A tanfelügyelet köréből. A rendes iskolai vizitáció után a tanfelügyelő kérdi a tanitót, hogy mennyi a fizetése? „Kinek mi köze hozzá?" felelé a resolutus paedagogus, alighanem attól tartva, hogy ha 301 frt. a jövedelme, leszállitják a 300 frtnyi törvényes minimumra!

Kedélyes iskolaszéki tag. Belép az atyafi, ki egyszersmind az iskolaszéki tagság nagy méltóságát viseli a falusi iskolaszobába. A tanító őrül (?) a látogatásnak s üdvözli az iskolai elöljárót. „Nem azért jöttem, hogy az iskolát vizitáljam, hanem tudom, hogy tanitó ur pipás ember, — egy félfogra való bagó nem kerülne? Tableaux.

Arról értesülünk, hogy Tóth Dánielné urnő jeles zongoratanitónő e tél folytán egy kis zenei matinect készül rendezni haladóttabb növendékeivel. Az est élvezetesnek igérkezik.

---

viszonyait alaposan ismeri. Nyelvtanárja Pázmándy Dénes orsz. képviselő volt.

Tudósitók vannak: Bécsben, Londonban, Berlinben, Münchenben, Prágában, Lembergben, Moszkovában szóval majd minden birodalom székhelyén, azonkivül pedig Magyarország minden nagyobb városában és Albániában.

E tudósitók közül különösen felemlitendő Zubovich Feodor az albániai tudósító, kit a lap küldött oda, hogy az ottani viszonyokról kimeritő és alapos tudósitásokat küldjön.

A gép alkatrészeit immár bemutattam, inditsuk meg tehát a gépet, hogy azt működésében látbassuk.

Délelőtt nem dolgoznak. Délelőtt csak a többi fővárosi és vidéki lapokat olvassák és kutatják, hogy azok mit hoznak. Délután 4 órakor kezd a gép legjobban zakatolni. Akkor jön a posta az hozza a bécsi lapokat. Ugyanakkor jönnek a könyomatu lapok, melyekre még visszatérek. A napközben beérkezett tudósitások és levelek egész halmaza boritja az ujdondász asztalát. A bécsi és külföldi lapokat legelőször a külföldi rovat vezetője veszi át, ki a párisi, angol stb. lapokból kiveszi azt amire szüksége van és az időközben beérkezett külföldi politikai sürgönyökkel és tudósitásokkal kiegészitve irja meg a fölötte érdekes rovatott.

Cakhamar a közgazdasági rovat vezetője, aneklája a lapokat és szinte a fenti módon jár el. Csak azután kerülnek a lapok az ujdondász kezeibe, ki azokat átfutja, a fontos és érdekes közlendőket átveszi és más ruhát szabva rájuk, felveszi őket az ujdonságok közé. Az ujdondásznak ritka tapintattal kell birnia, hogy abból a rendelkezésére álló óriási anyaghalmazból ki vegye azt, amit a közönség szeret és ami a lap szellemének megfelel. Az ujdonságok, helyi tudósitások, gyülési referádák stb. nagyobb részét a könyomatu lapok szolgáltatják. Ezeket a könyomatu lapokat, csakis a napi lapok tartják. Áruk aránylag magas, de a szolgálatot, melyet a lapoknak tesznek, tekintve olcsó. Havonként 20—40 frtba kerül ily lap, mely csakis ujdonságok, hirek gyüjtésével foglalkozik, gyülésekről, a törvényszékről stb. hoz tudósitást s melyet vegyi téntával irva az ugynevezett autograph-sajtóval állitják elő. Természetes azonban, hogy fontosabb tárgyalásokra, gyülésekre, vagy valami érdekes eredmény szinhelyére a lap saját tudósitóit küldi.

Az ilyen könyomatu lapok pl. a politikaiak: a „Politische Correspondenc," az „Agence Havas," a „Politikai levelezés" és a „Correspondenc-Bureau." A többiek pedig: „Budapesti Híradó," „Budapesti Sürgöny," „Budapesti levelezés," „Gyorsfutár," „Hircsarnok," „Hirlaptudósító" és „Budapesti Correspondenc."

A hirlapirót azaz a valódi hirlapirót a könynyü felfogás, a viszonyok gyors áttekintése, az azokba való belelés, könnyed, de mégis alapos, kimeritő, de mégis tömött irmodor jellemzi. Jellemzi továbbá a csodálatraméltó produktivitás, a rendkivüli gyors s mégis minden tekintetben kifogástalan munka.

Ha a szerkesztőségbe lépünk rögtön szemünkbe tünik az a lázas sietség, mellyel mindenki dolgozik és ami fő, önállóan dolgozik, mert belmunkatárs dolgozatát nem olvassa át senki mielőtt megjelenik. Csak a korrektorok. Szükséges tehát, hogy a szerkesztőségi személyzet önálló gondolkozó képességgel és véleménynyel biró, minden tekintetben megbizató, komoly, széles látkörü, alapos készültségü egyénekből áljon.

Aki nem látta, az nem hiheti mily gyorsasággal folyik itt a munka. Az ugynevezett „kutyanyelvek" (igy nevezik az iv hosszában 4 felé metszett keskeny papirt melyre irnak) csak ugy repülnek az asztal szélére, honnét azokat a negyedórán-ként jövő szedő gyerek a nyomdába viszi, ugy, hogy sokszor mikor az illető a czikk vagy tudósitás közepén tart az eleje már ki van szedve.

Az öt szobából álló szerkesztőség helyiségeiben egyre jönnek-mennek a tudósítók, ismerősök, kik „valamit hoznak," lapkihordók, interpellálók szedőgyerekek stb. s ezek mind akarnak valamit, mindegyikkel szóba kell állni és amellett mégis dolgozni és pedig szakadatlanul, mert — — a szedőgyerek jön, a hirlapirók réme s — az nem ismer irgalmat.

Fél nyolcz felé lazul a munka, a sürgés-forgás alábbhagy és nyolczkor már szétoszlanak a munkatársak, hogy nagy része tizórakor ismét megkezdje a munkát és pedig most már nem a szerkesztőségben, hanem a nyomdánál levő tágas irodában.

Most az éjjeli munka kezdődik. Tiz órakor jönnek a szini tudósítók és megirják tudósitásaikat. Ekkor jönnek a többi tudósítók is, kik esetleg valamely banketten vagy hangversenyen résztvettek. Fél 11 órakor jönnek az aznapi bécsi esti lapok, melyek tartalmának egy része szorgos kutatás után a lap számára desztilláltatik. Ekkor kezd az iroda mindinkább élénkülni. Expresz levelek, táviratok, tudósitások, lapkivonatok, kefelevonatok, melyeket a lap számára már előre elkülöndenek stb. csak ugy özönlenek be. Egyik expreszlevélhordó a másik kezébe adja az ujtókilincset, egyik hordár a másik után jön, a sürgönykihordók kergetik egymást; valóságos tohu-wa-bohu. A szedőgyerek ismét megjelenik — de most már rövidebb időközökben — és kéziratot követel. A legnagyobb hidegvérrel, zsarnoki torzmosolylyal, kiszámitott finesszel nyitja ki a szegény izzadó iró előtt oldalán függő plehtáskájának födelét, hogy az belepillantson annak fenketlen, üres sötétségébe és szurtos száját, félrevigyoritva megszóllal velőrázó

A „pápai jogászsegély-egylet f. hó 10-én következőkép alakult meg: elnök: Soós Lajos IV. é. j. h; alelnök: Malits József III. é. j. h; főjegyző: Galamb Zoltán III. é. j. h; aljegyző: Gueth Lajos I. é. j. h; pénztárnok: Gombos Kálmán II. é. j. h; ellenőr: Szente Gyula II. é. j. h; könyvtárnok: Szupits Antal II. é. j. h; Bizottsági tagok: Magyari Kossa Géza III. é. j. h; Herbszt Lajos III. é. j. h; Balogh István II. é. j. h; és Nagy Kálmán I. é. j. h.

Nem elég. hogy drága és vajmi hitvány hust eszünk itt Pápán, még a kellő mértéket se adják meg a jó pénzért. Egyik mészárszékben a mérleg azon serpenyőjén, melyre a hust szokták tenni, öt dkg. nehéz patkódarabot találtak, az illető meglakolt ugyan turpisságáért, de jó lesz a hust vásárló közönségnek vigyázni, a rendőrségnek pedig az ilyen csalók ellen a legnagyobb szigort ajánljuk.

Halljuk, hogy egy a „Veszprém"-ben megjelent pápai levél folytán Krausz Samu váltóhamisítót már a börtönbe szállították. Nem volt alkalmunk e hir valóságáról meggyőződni, de azt mondjuk, hogy már csakugyan idején volna!

E hó 3-ikán a devecseri járásban megyei bizottmányi tagokká választattak. tek. Barcza Kálmán elnöklete alatt: tek. Tóth László kir. járásbiró ur, t. Beck János városbiró ur.

E héten a Devecserben állomásozó dragonosezredből való közkatona egy kovácsműhelyben lovak patkolása alkalmával egy tornászati fogásban akarván magát producálni; de oly ügyetlenül és szerencsétlenül, hogy elbukván, fején az üllővel oly nagy csapást kapott, hogy eszméletlenül összerogyott, mig életben lakására szállíttatván. A helyszinén megjelent tekintetes dr. Pollak József kerületi és katonai főorvos gyors segélyeinek daczára más napra megszűnt az élők közt lenni.

Kósza hir. A „Függetlenség" s utána a „Neues Pester Journal" azt ujságolják, hogy helybeli kereskedő Sauer Samuel ur csődöt mondott. Mint értesülünk, ezt a hirt valami rosszakaratu ember kelthette, mert nevezett ur vagyoni állása nincsen megingatva.

Eredeti szobadisz. Halottak estéjén két fiu értékes sirkoszorut lopott, s midőn ez a rendőrkapitány tudtára esett s a vizsgálatot megindította, a koszorut a tükör fölött találták a falra akasztva.

A keddi földrengés Zágrábban iszonyu károkat okozott. A nagy épületek leginkább meg vannak rongálva, sok be is dűlt, s két templomot alighanem le kell rombolni. A lakósok nagy része ideiglenes fabarakkokban tartózkodik.

Figyelmébe ajánljuk a rendőrségnek azokat a napszámosokat, kik dologtalan idejüket azzal töltik, hogy a sarkokon az egész kövezetet elálljak s az arramenők, ha könyökeikkel nincs kedvük a sarkon állók bordái körül működni, feneketlen sárba kénytelenek lépni.

Jövő héten pénteken lesz a királyné ő felségének névnapja.

Izgalmas jelenet folyt le a franczia ország gyülés egyik ülésén. Vaudry képviselő, ki a köztársaságot nemsokára haldokolva reményli láthatni, egyik beszédjében a kormányt ugy szidta, hogy őt Gambetta elnök 14 napra a képviselői jogoktól megfosztotta, s midőn Vaudry ur nem akart távozni, az ülést felfüggesztette. Mondják, hogy mivel nem a kormány által ajánlott napirend fogadtatott el, két minister le fog köszönni.

Mi történt vele? Strubayik Pál zólyommegyei gyolcsostót kocsisa e hó 7-én az irgalmasok kórházában meghalt. Miután a megholt testén különböző sebek voltak láthatók, orvosilag tüzetesebben megvizsgáltatott. Kihalgatott gazdája azt állitja, hogy egy ló harapta meg, s hogy a midőn Pápára érkeztek, a kocsiról leesett. Hátha más valami történt vele?

Meghalni jött Pápára Haubner József muzsai sopronmegyei születésü cseléd. A Tirolba érkezvén megbetegedett s néhány nap mulva az irgalmasok kórházában meg is halt. Családos volt.

A rendőrség jelenti, hogy a sávoli malomba körülbelül féléves emse süldő tévedt el. Tulajdonosa a rendőrségnél jelentkezzék.

Hátat fordított a városnak Komrszka Ignácz nevü esztergályos, de annélkül, hogy hitelezőitől elbucsuzott volna. Köröztetik.

Üdvös dologról értesitenek bennünket, melytől sokat várunk. A városi főorvos és rendőrkapitány ugyanis a helybeli iskolákat vizsgálták meg. Csak a kellő intézkedések nem maradnának el!

Uj lap indult meg Jászberényben „Jászberény és vidéke" czim alatt — mind mondja — a „Jászság" (ez. lap) rovnjain. Programmja: „Emelni a Jászságot szellemileg oda, hova okvetlenül jutnia kell, ha közügyeinkben nyomatékosan kivánja érezletni erejét!" Nagy szó — sok sikert kivánunk!

Az „Önképző" részvét hiánya miatt megszünt lenni, — ezt irja nekünk annak volt szerkesztője Berzay ur. Hát mi erre csak azt mondjuk, hogy olyan hosszu életet se jósoltunk neki, mert az „éretlen" gyümölcs gyors enyészetnek indul. Requiescat in pace, — husvétot nem kivánunk neki!

Egy tragikomédia adta elő magát városunkban (? Szerk.) a mult éjjelek egyikén, a milyenhez hasonlót, vagy a mennél jobbat még a poéta se tudna komponálni. — Midőn Mariska Szt.-Mihálykor egy úri családnál szolgálatba lépett, a tensasszony azt kérdezte tőle, hogy van-e szeretője mert ő neki olyan cseléd nem kell, a kihez éjjel stb. stb. Mariska fülig elpirult s mondá: „Nem vagyok én olyan leány" stb. stb. a mint már mondani szokás. A tensasszony hitt a leány szép szavának, s a ha nem is Vesta szüzének, ugy legalább okos és solid leánynak tartotta. De a nőt még a nő se ismerheti ki teljességgel. A tensasszony is csalódott. Már jól 11 felé járt az óra; a házban már mindenki lenyugodott; csak Mariska virrad; oda lopódzik a kapuhoz, kinyitja, s ismét visszamegy appartementjába, ennek ajtaját maga után zárván. A kapu kinyilik, olyan csendes léptek hallatszanak, milyeneket csak egy szerelmes ifju képes cselekedni Sanyi ott áll a konyha ablakja előtt s bebocsáttatásért esd. Felelet: „Kivel mentél ma délután a várkerthe?" A férfi hallgat. „Ugy-e, hűtelen lettél hozzám?" folytatja Mariska zokogó hangon. Ismételt hallgatást. „Hát tudd meg, hogy én a te hűtelenségedet túl nem élem — —" s itt a halovány hold valami pohárfélét világitott meg Mariska kezében — ez a gyufaoldat majd elfelejttet velem mindent" — s ezt mondva, a pohár tartalmát Sanyi szemeláttára egy hajtókára kiüritette. Sanyi döngetni kezdte a konyha ajtaját, lármát csapott, segitségért kiabált — mi Mariska kérve kérte, hogy az Istenért hagyjon fel oktalan cselekedésével. Hiába a legényen nem fogott a szép szó. De ki is hinne annak, a ki azon van, hogy magát elemészsze? — Az egész ház felébred, különböző éjjeli fejkötők, hálósapkák és schlafrokkok tünnek elő, mindenkinek reszketö kezében egy-egy gyertya, pisztoly, csizmahuzó vagy hegyes olló. Mariska egyre sápadozik, csakhogy a guta meg nem üti. A házi úr a konyhaasztalon felfedezi a különben máshol lenni szokott silvoriumos üveget. „Mi ez?" kérdi szigoruan. — Mariska remegve mondja? „Meg akartam Sanyit ijeszteni." Sanyi előáll s elmondja a dolgot. „Hát ezt nem tehetted volna vizzel is?" kérdi a gazda szigoruan. Mariska hallgat. Másnap uti laput kötöttek Mariskának a talpára, mert a tensasszonynak nem kell olyan cseléd, a kinek szeretője van; a tensur pedig nem tartja rendjén való dolognak, hogy a cseléd magát az ő silvoriumával megmérgezze. — Igy végződött a dolog, és Sanyi most már végképen pártolt el Mariskától, de hogy vasárnap kivel fog a várkerthe menni, arról nem szól még a krónika. F. L.

Az uszály ellen. Nürnberg város tanácsa helyhatósági rendeletben tiltá meg a nőknek uszályt hordani utczai séták alkalmával. A tilalomra egészségügyi indokok birták rá a régi jó Nürnberg városának nem eléggé emancipált tanácsát. Csak aztán az uszályok kiirtásával sikerülne az uszályhordóktól is megszabadulni a jámbor erkölcsök városának. Akkor rajtunk is foghatna a példa, a hol az uszály már kiveszett a divatból, de az uszályhordozók mind a politikában, mind a társadalomban annál jobban grasszálnak.

Megjelent a Paedagogiai Szemle Tanügyi havi közlöny. Szerkeszti és kiadja Rill József. A X. füzet tartalma: A népiskola és az iskolai és népkönyvtárak. Rill József-től. (Bánfi János, a pápai polgári leányiskola igazgatójának fényképnyomatu arczképével, aláirásának lenyomatával és életrajzával.) A népiskolai tantárgyak a fejlődés elvének szempontjából. Irta Diesterweg Adolf. Közli: Hetzer József. (Október 29-ének megünnepelése.) A néptanitó mint gabonaszedő, Zádor Gyulától. A második paedagogiai gyöngysor. Csukásy Fülöptől. (Pázmány müveiből. Az iskolai munka beállta után. Schmidt Boldizsártól. Adalék a paedagogia történetéhez. Irta Gáspár János. Irodami kalauz: a) (Könyvek és tanszeközök 20 birálat.) b) Tanitóegyletek irodalmi működése. (4 ismertetés.) c) Tankerületek tanügyi állapota. (2 közlemény.) d) Tanügyi és egyébb irodalmi hirek. (6 hir.) e) Könyvészet. 20 könyv czime.) Tanügyi lapok és folyóiratok repertoriuma (21 lap tartalma.) Tanügyi krónika. (18 esemény.) Tanitók „Emlékeztető-"je (9 pontban, részletes havi tantervvel.) Szerkesztői mondanivalók. A kiadóhivatal közleményei. A Musil-féle nemzeti irkák programmja (a boritékon.)

Városunkban meghaltak folyó évi október 28-tól november 10-ig: Kövér József leánya Ágnes, r. k. 1/2 éves, sorvadás. Téziker Jákob gyermeke István, r. k. 6 napos, gyengeség. Reich Imre gyermeke Mihál, r. k. 7 éves. sorvadás. Stern Salamon, izr. 78 éves, vizkor. Fodor Lajos gyermeke Lajos, á, h. 2 éves, sorvadás. Német György, r. k. 38 éves, tudőlob. Fizikker Jakab gyermeke István, r. k. 2 hetes, gyengeség. Klein Mór leánya Caecilia, izr, 9 napos gyengeség. Czirfusz Mihálné, r. k. 35 éves, tüdőlob. Halányi Józsefné, r. k. 51 éves, szivvizkor. Püspök györgyné, r. k. 51 éves, majlob.

Érdekes mai számunkban id. Heckscher Sámuelnek (Hamburgban) szerencse-hirdetménye. Ezen ház itt és vidéken tett nyeremények pontos és titoktartás mellett tett kifizetése által oly jó hirben áll, hogy mai hirdetésére már e helyen mindenkit figyelmeztetünk.

ÜZENETEK.

Több t. levelezőnknek és munkatársunknak azt az izenetet küldjük, hogy legyenek szivesek bennünket dolgozataikkal gyakrabban felkeresni különben kénytelenek volnánk a t. példányt beszüntetni. Izenetünk eredményét már a napokban várjuk.

W. Talán sort keritünk a rajznak, jelenleg az effele dolgokkal tul vagyunk halmozva. Társadalmi kérdéseket érintő czikkeket szivesebben vennénk.

Z. Gy. Srsf. Előbbi izenet ünnek is szól.

V. S. A közlemények sorrendjének megállapitása, azt hisszük, minden lapnál a szerkesztő jogkörébe vág, és sajnos volna, ha az egyes czikkeket érkezésébe lesnünk kellene. A t.-peldányt megindittottuk.

B—ss K—Czll. — semmi ujság?

Dvcsr. Szivesen.

S. Ö. Bpst. a leveleket legalább egy nappal előbb kérnök.

Gabona-árak.

PÁPA:

100 klgr. vagyis métermázsánként.

Buza: jó 11 frt. 40 kr., közép 11 frt. — kr., alsó 10 frt. 70 kr.
Rozs: jó 9 frt. 80 kr., közép 9 frt. 30 kr., alsó 9 frt. — kr.
Árpa: j. 7 frt. — kr. k. 6 frt. 80 kr. és a. 6 frt. 50 kr.
Zab: j. 6 frt. — kr. k. 5 frt. 70 kr. 5 frt. 50 kr.
Tengeri: j. 8 frt. 40 kr., k. 8 frt 30 kr. és a. 8 frt. — kr.
Burgonya: — frt. — kr. közép 1 frt. 20 kr.
Széna: j. 2 frt. 60 kr. k. 2 frt 10 kr.
Zsup: j. 2 frt., — kr. közép 1 frt 70 kr.

Pápán, 1880. nov. 12. **Woita József**
polgármester.

Nyilttér.

Egy kolporteur,

kinek már nagyobb czégtől vannak megbizásai, mellékfoglalkozásul egy kisebb vállalatnál jövedelmező alkalmazást talál. Bővebb értesitést a „Magyar Vidék" kiadóhivatala ad.

Bérbe

kerestetik egy szőlőkert a kishegyen. Jó karban levő hajlék és egy kis gyümölcsös, ugy szintén a szőlőkert jósága a legfőbb kellékek. Szives ajánlatokkal e lap kiadóhivatalához tessék fordulni.

Eladó.

A pápai öreghegyen levő 3 hold nagyságu szőllőbirtok a rajta levő lakprésházzal, kocsiszin és istállóval; ugyszintén a hosszu-utczai 833. b. sz. a. ház a hozzátartozó 4 hold nagyságu kerttel, kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók.

Tudakozódhatni a tulajdonosnál, ugyanott.

ÖNKÉNTES VÉGELADÁS

!! Önkéntes végeladás !!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint üzletem beszüntetése czéljából, **raktáromban lévő összes divat-, vászon- és rövidáru-czikkeket 20% gyári áron alól árusitom el!!** Ily

rendkivüli olcsó bevásárlási alkalmat nyujtva,

kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását.

Az üzlet áruczikkekkel együtt — megegyezés folytán — szintén bármikor átvehető.

Pápán, 1880. szept. hó.

Kiváló tisztelettel

BERMÜLLER GYULA
divatkereskedő.

!! Önkéntes végeladás !!

ÖNKÉNTES VÉGELADÁS

Nehézkórt (nyavalyatörést, epilepsiát), görcsöket a legrövidebb idő alatt gyógyitok levél utján is egy általam eredményesnek tapasztalt eljárás szerint, még ha érintett betegségek a legheveseb bek és legrohamosabbak is. — **Dr. Helmsen orvostudor** Berlinben N. W.; Louisenstrasse 32. sz. a. — Már százak meg lettek gyógyitva!!

Ingyen
20 frt. bevásárlás után
1 ¼ **szines abrosz.**

Ily feltünő olcsóság még nem létezett mint
Székesfehérvárott a „Prófétához"
czimzett tulajdonosánál.

Ingyen
40 frt. bevásárlás után
1 **szőrszövet-ruha.**

Kabel Sürgöny Telegramm.

Rögtönözve tudósitom a n. é. közönséget, hogy az előrehaladt idény végett nyári kelmék és más egyéb czikkek feltünő olcsón

CSŐD-becslésen aluli

árak végleges gyors eladásával lettem szirzsé **P. E.** gyáros által megbizva, kivel szerződésem akként egyező, hogy tengerentuli szállitmányát legfeljebb 40 nap alatt okvetlen elárusitani feladatommá teszem, tehát itt a jó alkalom, hogy a világi hirnévre szert tett ***„Próféta"*** czimü tulajdonosához SZÉKESFEHÉRVÁRRA folyamodjék a n. érd. közönség, bárki is a legkevesebb pénzért bevásárlását feltünő olcsón fedezheti, ne késsék tehát senki e sorok áttekintése után azonnal megbizásait eszközölni, mert ily csodálatos olcsóság a XIX-ik században nem fog ismét kinálkozni, daczára, hogy a készlet óriási, a tömeges megbizások azt kimeritik, azért azokat mielőbb eszközölni kérem.

Kizárólagos főraktár: palotaikapu-utcza volt Szeivald-féle ház.

Kiváló tisztelettel

EIBISCH R.

a „Prófétához" Székesfehérvrott.

Rendkivüli olcsó kivonat

Ruhakelmékből.

	Ezelőtt	Most
2000 rőf pekkingi sevirt	—.85	—.29
3000 rőf marzalini	—.55	—.25
15000 rőf kamargo	—.38	—.14
1000 rőf minden szinben kamgarn	—.85	—.38

Crettonokból.

4000 rőf franczia creton de Milflör	—.27	—.15
3000 rőf valódi angol creton	—.45	—.25
6500 rőf valódi szegedi festő	—.35	—.16
3200 rőf szegedi festő de Milflör	—.48	—.24
2000 rőf brasiliai oxford	—.42	—.20
3000 rőf legnehezebb angol zefir oxford	—.55	—.29

Egészen leszállitott áron a második leltári kivonatból.

Gyolcsokból.

1 vég 30 rőf ¼ rosenthali gyolcs	6.50	3.67
1 vég 30 rőf ¼ sziléziai gyolcs	9.80	4.80
1 vég 30 rőf ¼ fel czérna vászon	8.85	4.26
1 vég 30 rőf ¼ valódi nehéz slezinger	11.50	5.85
1 vég 30 rőf ⅝ Roller-féle bőrvászon	12.80	6.50
1 vég 30 rőf ¼ valódi fehéritett st. kreas	14.70	6.90
1 vég 30 rőf ⅝ st. fehéritett kreas	18.90	9.75

Kanavásznokból.

1 vég 30 rőf ⅝ C. chiffon	9.90	6.40
1 vég 30 rőf ⅝ finom R. chiffon	14.50	7.40
1 vég 30 rőf ¼ csinvat fehér gradli	14.50	6.90
1 vég 30 rőf ¼ floreszdorfi kanavász	5.20	2.75
1 vég 30 rőf ¼ amsterdami kanavász	11.50	6.75
1 vég 30 rőf ¼ v. rumburger kanavász	16.50	7,50
1 vég 30 rőf ⅝ fehér legnehezebb nanking	16.50	7.40

Különösen figyelmeztetem a n. érd. közönséget e 3-dik leltári kivonatomra, mely fehér és szines abrosszokból, szalvéta és törülközőkből álland!!!

1 db. ⅞ szines morva abrosz	1.15	—.47
1 db. ⅞ karlsbergi fehér vagy szines abrosz	2.75	1.50
1 db. ¼ szines vagy fehér rumburger abrosz	4.80	2.25
6 db. feheritett pápai szövésü szalvéta	3.50	1.50

	Ezelőtt	Most
6 db. damastirozott pekkingi szalvéta	3.90	1.85
6 db. feheritetlen mühlhausi törülköző	2.40	1.35
6 db. mühlhausi feheritett törülköző	2.90	1.65
6 db. foralsberg vagy damast tükröző	3.90	1.85
6 db. valódi rumburger zsebkendő	1.88	—.95
6 db. legfinomabb rumb. zsebkendő	3.90	1.65
12 db. finom patiszt vagy czérna zsebkendő szines széllel	3.50	1.50

!! Fekete és szines selymek hallatlan olcsó áron !!

1 rőf nobles selyem fekete	2.90	1.45
1 rőf Grodenapl Feille	3.80	1.60
1 rőf valódi Grogren Faille	5.40	2.25
1 rőf legnehezebb fekete atlas	3.95	1.75
1 rőf Faille de Paris minden szinben	6.50	1.85
1 db. ¾ fekete atlas selyem kendő	4.80	1.80
1 db. ¼ valódi fekete nobles kendő	4.50	1.70
1 db. ¼ csinvat selyem kendő, széle nélkül	1.90	—.88

!! Fekete ternoimat, lüsztereimet, ripszelmet, már az őszi ivadra is igen melegen ajánlhatom !!

1 rőf 5½ 4. fekete terno	1.25	—.45
1 rőf 6½ 4. fekete alapin terno	2.80	—.75
1 rőf ⅝ szines cloth-ternok minden szinben a mostani divat szerint	1.90	—.68
1 rőf ¼ fekete lüsztré	—.55	—.25
1 rőf ¼ igen finom lüsztré	—.95	—.35
1 rőf ¼ virágos fekete lüsztré	1.10	—.45

!! Utolsóelőtti nagyon leszállitott árjegyzék!!

Paplanok, matráczok, csipkefüggönyök, glanzperkálok, szines és fehér parquetokból.

1 rőf csipkefüggöny	—.55	—.25
1 rőf igen finom gipur csipkefüggöny	1,50	—.55
1 rőf virágos vagy csikos glanz-perkál	—.45	—.24
1 db. gyermek creton paplan	1.80	—.90
1 db. gyermek casmir paplan	2.80	1.45
1 db. valódi Afrik matrácz	9.80	4.59

	Ezelőtt	Most
1 db. Newyorki Afrik matrácz	13.80	5.25
1 db. kitünő löször-matrácz	32.50	12.50
1 r. Schmürl-parquet	—.40	—.25
1 rőf szines bécsi parquet	—.30	—.19
1 ¾ creton paplan	csak	1.85
1 ¾ creton paplan török	csak	1.95
1 ¾ török creton paplan	csak	2.35
1 ¾ bécsi piros paplan	csak	2.45
1 ¾ casmir paplan minden szinben	csak	2.95
1 ¾ casmir paplan minden szinben	csak	3.50
1 rőf piquet-parquet	—.55	—.38
1 rőf kitünő külföldi szines parquet	—.45	—.27

Utolsó feltünő olcsó leltári kivonat

!! Áll különlegességekből !! Ezen czikkeken potom áron tuladok.

1 garn. finom mansetta-gomb	csak 4	kr.
1 db. országos kiállitási kendő	„ 4	kr.
1 pár kis gyermek-harisnya	„ 5	kr.
1 db. finom peneczirus tollkés	„ 8	kr.
1 db. finom gazir nyakkendő	„ 3	kr.
2000 r. kávészin v. fekete barzsony v. patent férfi- v. női ruhákra	2.80	—.70
1 garnitur rips-teritő	22.50	9.50
1 r. ⅝ széles kitünő őszi vagy téli gyapjuszövet	3.80	1.85
1 r. ¾ széles sima v. koczkás téli gyapjukelme kabátra	5.50	2.25
1 db. chiffon férfi-ing	1.90	—.85
d db. madepolán chiffon ing, galléral v. a nélkül	2.80	1.50
1 db. szines angol creton ing	1.84	—.80
1 db. angol szines ing, virágos, koczkás v. csikos	2.90	1.55
1 db. zefir oxford ing	2.80	1.20
1 db. braziliai egészen finom oxford ing	3.50	1.7g
1 db. nagy alsó nadrág sziléziai gyolcsból	csak 85	kr.
1 alsó nadrág amerikai bőrvászonból	„ 95	kr.

Ingyen
60 frt. bevásárlás után
1 **szépen diszitett kész ruha.**

Záradékul figyelmeztetem a helybeli és vidéki n. é. közönséget ha valamelyik czikk nem tetszése esetén, visszavétetik és legkészségesebben kicseréltetik; vagy a pénz visszaadatik; megjegyzendő a visszaszállitott portékát franco kell hozzám szállitani.

A megrendelő közönség kéretik a czimet és a vasuti vagy postai állomást és az utolsó postát világosan megirni, hogy hátrány ne történjék sem egyik, sem másik részére.

Ingyen
80 frt. bevásárlás után
1 **igen finom téli nagy kendő.**

Első „fénymázgyár.“

Pápán

Van szerencsém ajánlani a t. cz. közönségnek az általam ujonnan föltalált és kitünőnek bizonyult pálmaolajjal készitett ***fénymázomat,*** mely az eddig külföldről behozott készitményeket minden tekintetben fölülmulja.

Fénymázom a czipő- vagy csizmabőrnek gyönyörü fekete fényt ad, s e mellett a bőr puhaságát is mindig megtartja és a mi fő, a töréseket meggátolja.

Fénymázomat kicsinyben és nagyban a legjutányosabb áron árusitom el. A t. vidéki megrendelőknek kivánatra mintákkal bármikor (bérmentve) szolgálhatók.

Raktárhelyiség: Anna-tér 1021. szám.

Számmer Mihály,
fénymázgyáros.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400,000 márka

főnyereményt nyujt szerencsés esetben, a legujabb nagy pénzkisorsolás, mely a magas kormány által jóváhagyva és biztositva van.

Ezen uj terv czélszerü berendezése oly módu, hogy néhány hó letelte alatt 7 huzásban 46,640 nyeremény sorsoltatik ki, ezek közt 400,000 márkás főnyeremények, és különösen:

1 nyer.	250,000 márka		1 nyer.	12,000 m.	
1 „	150,000 „		24 „	10,000 „	
1 „	100,000 „		4 „	8000 „	
1 „	60,000 „		52 „	5000 „	
1 „	50,000 „		108 „	3000 „	
2 „	40,000 „		214 „	2000 „	
2 „	30,000 „		533 „	1000 „	
5 „	25,000 „		676 „	500 „	
2 „	20,000 „		950 „	300 „	
12 „	15,000 „		26,345 „	138 „	

A huzások tervszerüleg hivatalosan vannak meghatározva. Ezen nagy és az állam által biztositott pénzsorsolás első huzásához kapható:

1 egész sorsjegy 6 márkáért azaz $3^1/_2$ o. é frt — kr.
1 fél „ 3 „ „ $1^3/_4$ „ „ frt — kr.
1 negyed „ $1^1/_2$ „ „ — „ „ frt 90 kr.

Minden megrendelés rögtön és pontosan, vagy utánvéttel, vagy az érték előbbeni megküldése esetében posta után eszközöltetik, és minden megrendelő közvetlenül általunk megkapja az állam czimerrel ellátott eredeti sorsjegyeket.

A sorsjegyekhez a hivatalos huzási tervek mellékeltetnek és minden megrendelőnek a megtörtént huzás után felhivás nélkül megküldjük a huzási lajstromot.

A nyeremények kifizetése mindig pontosan állambiztositék mellett, vagy egyenesen általunk, vagy pedig kivánságra összeköttetéseink folytan Osztrák-Magyarország minden nagyobb városában történik.

Általunk eladott sorsjegyeknek a szerencse többnyire kedvezett és több, nagyobb nyeremények közt a főnyeremény is nem egyszer, tőlünk vásárolt sorsjegyeken nyeretett meg és ki is fizettettek; és pedig a többek közt 250,000; 225,000; 150,000; 100,000; 80,000; 60,000; 40,000 márkát stb.

Miután egy ilyen biztos alapra fektetett vállalat mindenütt a legnagyobb részvétnek örvend, kérjük a megrendeléseket, nehogy azok eszközlésével elkésünk, minél hamarább — de mindenesetre **f. évi november 15-ig** hozzánk juttatni.

Kaufmann és Simon,
bank- és váltóüzlete **Hamburgban**
vesz és elad mindennemü állampapirokat, vasut-részvényeket és kölcsön-sorsjegyeket.

U. I. Az eddigi bizalomért köszönetünket nyilvánitva, felkérjük mostan ezen uj sorsolásban részt venni, és megigérjük, hogy ugy mint eddig, ezentul is szolid pontos kiszolgálás által a t. érdekelteknek megelégedését kinyernyi főtörekvésünk leend.

Fentiek.

A „Dr. Airy természetes gyógymódja“ czimü ábrákkal ellátott s magyar nyelven megjelent könyv áttekintése után, a nehézbetegek is meg fognak győződni, hogy helyes eljárás és megfelelő szerek használata mellett még ők is gyógyulást remélhetnek. Ezért minden betegnek, még az olyannak is, a ki már mindenféle gyógyszert siker nélkül használt, bizalommal kellene e kipróbált gyógymódhoz folyamodni és sietnie az emlitett munka megszerzésével. E könyv „Kivonata“ ki ánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Köszvény- és csúzbetegek a czimü (német) „Die Gicht“ könyvben, e sokszor igen fájdalmas betegség ellen való kipróbált szerekről nyernek utasitást, oly szerekről, melyek már megrögzött esetekben is a rég óhajtott gyógyulásra vezettek. — Tájékozás ingyen és bérmentve. 70 kr. beküldése mellett a „Dr. Airy természetes gyógymódja“ czimü könyv, 40 kr. beküldése mellett pedig a „Gicht“ czimü könyv mindenüvé bérmentve küldetik meg Richter könyvkiadó intézete által Lipcsében (Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig.) A pénz levélbélyegben is beküldhető.

Téli gyógymód

Őszi gyógymód — **Nyári gyógymód**

A WILHELM-féle

csúz- és köszvényellenes

vértisztitó-thea

Wilhelm Ferencz

gyógyszerésznél, Neunkirchenben, Alsó-Ausztriában köszvény, csúz, gyermekágyasok lábfájása, idült makacs bajoknál, folyton evesedő sebeknél, nemi és bőrkiütések, szemóles, sipoly, bujakóri daganat, a máj és lép dugulása, aranyeres bántalmak, sárgaság, heves idegfájás, izom- és könyökfájás, gyomorfájás, szelek, altesti dugulás, vizelési bántalmak, pollutio, férfi-gyengeség, női folyás, görvély, mirigydaganat és más betegségek ellen sok oldalról legjobb eredményivel használtatott. mit ezer és ezer elismerő nyilatkozat tanusit. Bizonylatok kivánatra ingyen.

Egy 8 adagra osztott csomag 1 frt 10 krért, melyből utóbbi bélyegre és gyöngyölésre számittatik, kapható.

Mindenki óvakodjék hamisitvány vásárlásától, s vigyázzon az ismert és sok államban törvényszékileg védett jegyre.

Pápán kapható **Tscheppen Alajos** kereskedésében.

Tavaszi gyógymód

Részvételre megnyitás

a Hamburg állam által biztositott nagy pénzsorsjáték nyeremény esélyeiben, melyben

8 mill. 379,760 b.-márka

kevés hónapok alatt biztosan nyeretik.

Az uj 7 osztályba osztott játéktery 90,500 sorsjegy közt **46,640 nyeremény** foglal magában és pedig esetleg

400,000 b.-márka,

különösen azonban

1 nyer.	250,000 márka		4 nyer.	8000 m.	
1 nyer.	150,000 „		3 nyer.	6000 „	
1 nyer.	100,000 „		52 nyer.	5000 „	
1 nyer.	60,000 „		6 nyer.	4000 „	
1 nyer.	50,000 „		168 nyer.	3000 „	
2 nyer.	40,000 „		214 nyer.	2000 „	
2 nyer.	30,000 „		10 nyer.	1500 „	
5 nyer.	25,000 „		2 nyer.	1200 „	
2 nyer.	20,000 „		533 nyer.	1000 „	
12 nyer.	15,000 „		676 nyer.	500 „	
1 nyer.	12,000 „		950 nyer.	300 „	
24 nyer.	10,000 „		26,345 nyer.	138 „	
			stb.	stb.	

A nyereményhuzások hivatalosan vannak megállapitva.

E nagy pénzkisorsolás legközelebbi első nyereményhuzásához

1 egész eredeti sorsjegy csak 6 márka vagy $3^1/_2$ frt.
a fél „ „ „ 3 „ „ $1^3/_4$ „
egy negyed „ „ „ $1^1/_2$ „ „ 90 kr.

és ezen az **állam által biztositott eredetisorsjegyeket az összeg beküldése vagy postai befizetés ellenében** a legtávolabb vidékekre is leküldöm bérmentve. Kisebb összegek postai levéljegyekben is beküldhetők.

A **Steindecker ház** rövid idő alatt **nagy nyereményeket 125,000 m., 80,000 m., 30,000 m., 20,000 m.** több **10,000** márkás stb. nyereményt fizetett ki érdekfeleinek, és ez által számos család szerencséjéhez járult.

A befizetések a nagy nyeremény-esélyekkel arányban igen jelentéktelenek és a szerencse megkisértése csak ajánlható.

A megrendeléskor minden résztvevő megkapja a a hivatalos tervet és a huzás után a hivatalos nyeremény-jegyzéket.

A nyeremények kifizetése vagy elküldése állami jótállás mellett tervszerüleg és a szerencsés nyerők óhajtása szerint történik összeköttetéseim folytán minden nagyobb helyen.

Megbizásokat posta fordultával és mindenesetre **folyó hó 30-ka előtt** bizalomteljesen kérek intéztetni **régi ismert czégemre**

Steindecker Józsefnél,
bank- és váltóüzlet, **Hamburg.**

U. i. A **Steindecker ház** — mindenütt mint **szolid és reális** ismeretes — külön reklámokra nem szorul; ezek tehát el is maradnak, mire a tiszt. közönség külön figyelmeztetik.

Főnyeremény 400,000 márka. | **Szerencsejelentés. Felhivás** | **A nyereményekért az állam kezeskedik**

a Hamburg állam által kezeskedett nagy pénzsorsjáték

nyereményeire,

melyben több mint

8 millió 600,000 márka

biztosan nyeretik.

Ezen rendkivüli pénzsorsjáték nyeremények, melyek terv szerint 90,500 sorsjegyet tartalmaznak, következők:

A legnagyobb nyeremény 400.000 márka.

jutal.	250,000 márka.		6 nyer.	4000 m.	
1 nyer.	150,000 „		108 „	3000 „	
1 „	100,000 „		214 „	2000 „	
1 „	60,000 „		10 „	1500 „	
1 „	50,000 „		2 „	1200 „	
2 „	40,000 „		533 „	1000 „	
2 „	30,000 „		676 „	500 „	
5 „	25,000 „		950 „	300 „	
2 „	20,000 „		65 „	200 „	
12 „	15,000 „		100 „	150 „	
1 „	12,000 „		26345 „	138 „	
24 „	10,000 „		2300 „	124 „	
4 „	8,000 „		70 „	100 „	
3 „	6,000 „		7300 „	94 és 67 „	
52 „	5,000 „		7850 „	40 és 20 „	

És ezen nyeremények pár hónap mulva hét szakaszban **biztosan** eldöntetnek.

Az első nyereményhuzás hivatalosan megállapittatott, melyhez:

Az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 50 kr.
A fél „ „ „ „ 1 „ 75 „
A negyed „ „ „ „ — „ 88 „

Ezek az állam által kezeskedett eredeti sorsjegyek (nem tiltott igérvények) a pénzilletékek bérmentes beküldése után vagy postai előleg mellett általam a legtávolabb vidékekre elküldetnek.

A részvényesek mindegyike eredeti sorsjegyével együtt egy — az államczimerrel ellátott — huzási tervet kap. A huzás után pedig felszólitás nélkül azonnal szétküldjük a hivatalos huzás lajstromokat.

A nyeremények kiszolgáltatása és szétküldései Italam eszközöltetik az érdekelteknek, pontosan és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendelések legegyszerübben posta-utalvány használata mellett eszközöltetnek s **Folyó évi nov. hó 15-ikéig** beküldendők

Id. Hekscher Sámuelhez
bankár és váltó-iroda **Hamburgban.**

Életet és EGÉSZSÉGET

ismét visszanyerni!

Legujabb gyógytudósitás

1880. julius 9-éről.

Leghatásosabb gyógyszer a gyomorbetegeknek
ugyszinte
vérszegények és gyengéknek.

HOFF JÁNOS urnak

cs. kir. udvari szállitó, a legtöbb európai uralkodók udvari szállitójához, cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja,

Bécs, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.

Ez ideig vérszegénységben szenvedett leányom csakis önnek köszönheti egészségének helyreállitását, és virágzó arczszinét is csak az ön malátakivonata által nyerte vissza, mi engem arra kénytet, hogy azon maláta-kivonatu gyógysörét gyomorszenvedéssemmel egybekötött testgyengeségemhez is használjam. Oly gyenge voltam, hogy megmozdulni sem voltam képes. Az eredmény rendkivüli volt. Én és leányom csakis az ön maláta-kivonatu gyógysörének köszönhetjük életünk és egészségünk helyreállitását.

Kérek 50 palaczk maláta-kivonatu gyógysört, $5^1/_2$ kilo maláta-chocoládét, és 10 zacskó maláta-czukorkát.

Luckenwalde, 1880. julius 9.

Kumpe Sarolta assz.

Hivatalos gyógytudósitás.

Cs. kir. táborikórház-igazgatóság stb. Schleswig.

A Hoff János-féle maláta-kivonatu gyógysör minden tekintetben a legjobb táplálo- és erősitő italnak bizonyult, különösen altesti bajok, sérvekre, hurutra nézve, nemkülönben a gyors lesoványkodás ellen is.

Pirz v. Gayerfeld Dr. **Mayer,**
ezredorvos.

Kapható: **Bermüller Alajosnál** Pápán.

A szerkesztésért felelős a laptulajdonos: Nobel Armin.

Pápán, 1880. Nobel Armin könyvnyomdájából.